

Alternatieven voor sparen in box 3

In november 2015 nam de Tweede Kamer een motie aan die de leden Bashir en Groot hadden ingediend. Deze motie stelt dat "... er verschillende routes bestaan waarmee box 2- en box 3-heffing kan worden uitgesteld of ontlopen". En "verzoekt de regering om, bij het Belastingplan 2017 met voorstellen te komen om deze sluiproutes te dichten". In het Belastingplan 2017 zijn nu onder meer voorstellen opgenomen die erop gericht zijn om het zogenaamde 'boxhoppen' te ontmoedigen. De voorstellen zijn gericht op bepaalde specifieke situaties. Wat verandert er als de wetsvoorstellen worden aangenomen? En welke mogelijkheden blijven nog over om de effectieve belastingdruk op uw spaarrente te verlagen? Wie wat wil doen zal in ieder geval vóór 1 januari 2017 actie moeten ondernemen.

Vermogensrendementsheffing in box 3

De inkomstenbelasting die u als particulier over vermogen in box 3 betaalt, staat bekend als de vermogensrendementsheffing. Deze belasting wordt op forfaitaire basis berekend. Komt uw nettovermogen op de peildatum (1 januari) uit boven het heffingvrije vermogen (2016: € 24.437 per persoon)? Dan bedraagt het forfaitaire inkomen 4% (2016) over al het meerdere. Het belastingtarief in box 3 is 30%. Zodat u feitelijk 1,2% betaalt over het vermogen dat het vrijgestelde bedrag te boven gaat. Of het werkelijke rendement nu hoog of laag is.

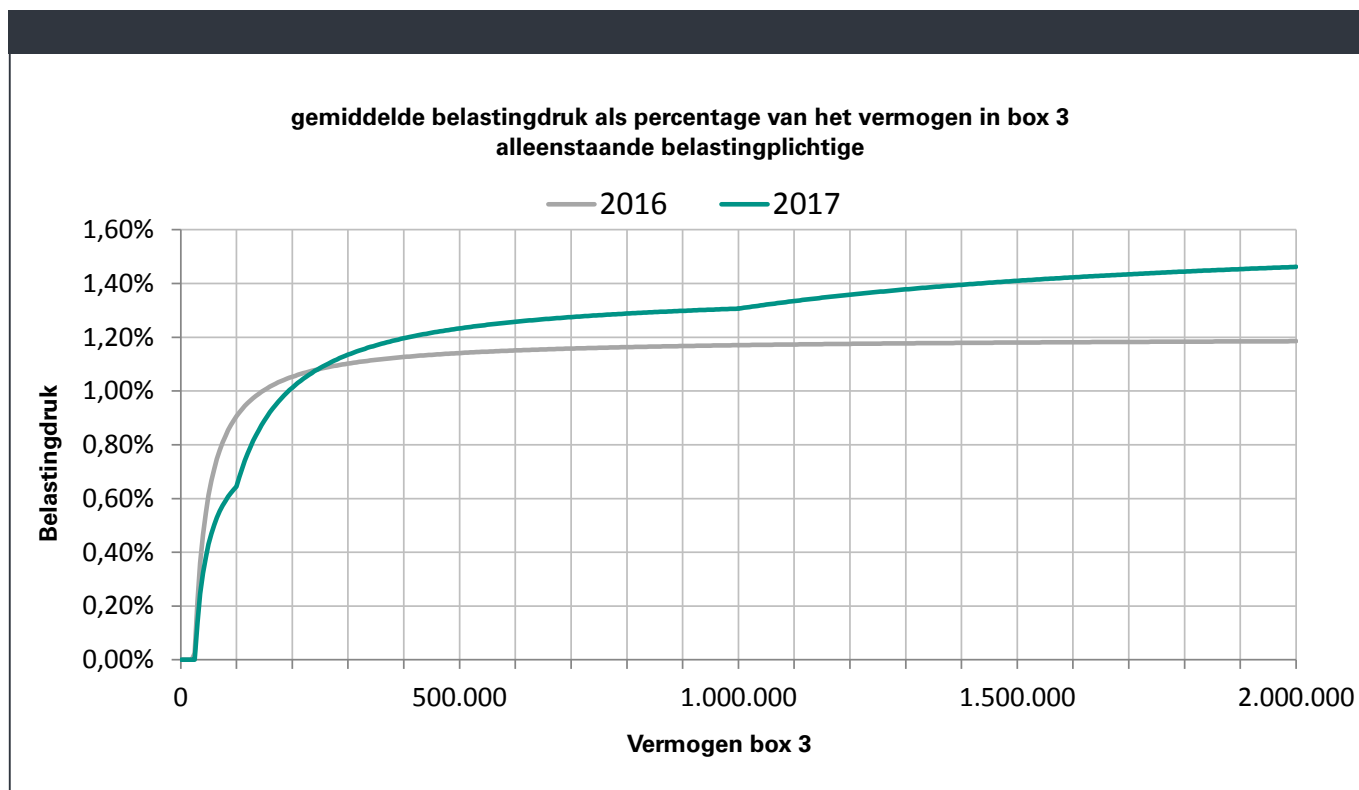
Wijzigingen box 3 per 2017

Per 2017 wijzigt de belastingheffing in box 3. Het heffingvrije vermogen gaat naar € 25.000 per persoon. Het belastingtarief over het forfaitaire inkomen blijft 30%. Maar er zal niet langer sprake zijn van een vast forfaitair rendement van 4%. De omvang van uw vermogen in box 3 bepaalt straks de hoogte van het forfaitaire inkomen

VERMOGEN IN BOX 3	FORFAITAIR RENDEMENT	IB ALS % VAN VERMOGEN IN BOX 3
heffingvrij vermogen € 25.000 (partners: € 50.000)	-	-
€ 25.000 - € 100.000 (partners: € 50.000 - € 200.000)	2,87%	0,86%
€ 100.000 - € 1.000.000 (partners: € 200.000 - € 2.000.000)	4,60%	1,38%
vanaf € 1.000.000 (partners: € 2.000.000)	5,39%	1,62%

Huidige versus nieuwe systeem box 3

Figuur 1 toont voor een alleenstaande belastingplichtige de effectieve belastingdruk afhankelijk van het vermogen in box 3, zowel in 2016 als in 2017. Voor fiscaal partners geldt dezelfde grafiek, maar alle bedragen op de horizontale as verdubbelen in dat geval. Fiscaal partners hebben namelijk ieder recht op het heffingvrije vermogen van € 25.000. En door het vermogen in de aangifte gelijkmatig te verdelen tussen partners maken beiden gebruik van het stapsgewijs oplopende forfaitaire rendement.

Figuur 1: belastingdruk als percentage van het vermogen in box 3; alleenstaande

Een alleenstaande belastingplichtige is met het nieuwe systeem beter af dan met het oude zolang zijn totale vermogen in box 3 – vóór aftrek van het heffingvrije deel – niet uitkomt boven € 245.000. En gaat juist meer betalen als zijn vermogen boven deze grens ligt. Voor fiscaal partners ligt dit omslagpunt twee keer zo hoog, bij een gezamenlijk vermogen in box 3 van € 490.000.

Belastingdruk boven 100%

Het heffingssysteem in box 3 pakt voordelig uit voor een belastingplichtige die erin slaagt om een relatief hoog rendement te behalen. Maar het is juist zeer ongunstig als het werkelijke rendement erg laag is. De rente op spaartegoeden is inmiddels zo laag geworden dat het al snel kan gebeuren dat u als spaarder meer belasting moet betalen in box 3 dan u aan rente krijgt over uw spaarsaldo. Hoe lager de werkelijke rente, hoe hoger de belastingdruk. Wie bijvoorbeeld 0,6% rente ontvangt en 1,2% aan belasting moet betalen, heeft te maken met een belastingdruk van 200%. Maar als de rente bijvoorbeeld maar 0,3% bedraagt, verdubbelt de belastingdruk tot 400%! In 2017 loopt die belastingdruk voor mensen met een groot vermogen in box 3 nóg verder op.

Alternatieven voor sparen in box 3

Het kan in bepaalde gevallen aantrekkelijk zijn om privévermogen uit box 3 (tijdelijk) over te brengen naar box 1 of box 2. Daarbij ruilt u de heffing in box 3 op basis van een forfaitair rendement in voor een belasting over het werkelijk gerealiseerde rendement. Vooral als het werkelijke rendement op het vermogen (zeer) laag is, pakt dat voordelig uit. Hierna bespreken we 3 alternatieven:

1. kapitaal storten in een BV ('spartaaks-BV')
2. geld uitlenen aan een eigen BV
3. kapitaal storten in een vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI)

Ad 1. Kapitaal storten in een BV

U kunt een BV oprichten en spaargeld gebruiken als kapitaalstorting. Hebt u al een BV? Dan kunt u een extra (agio)storting op aandelenkapitaal doen. De aandelen in de BV vormen een aanmerkelijk belang in box 2. Gesteld dat u minstens 5% van het aandelenkapitaal bezit. Het rendement dat de BV op het vermogen maakt, wordt met vennootschapsbelasting belast: 20% over de eerste € 200.000 aan winst en 25% over het eventuele meerdere. Wat van het rendement overblijft na vennootschapsbelasting kan worden toegevoegd aan het eigen vermogen. Hierover moet u ooit nog eens 25% inkomstenbelasting betalen in box 2. Uitgaande van 20% vennootschapsbelasting komt de gecombineerde belastingdruk op het rendement zo op 40%. Namelijk 20% vennootschapsbelasting en daarna nog 25% inkomstenbelasting over de resterende 80%.

Ad 2. Geld uitlenen aan eigen BV

U kunt uw spaargeld ook uitlenen aan een BV die u al hebt of die u opricht. De BV kan het van u geleende geld op een spaarrekening zetten. En betaalt aan u een rentevergoeding. Uitlenen van geld aan een BV waarin u een belang van minstens 5% bezit, wordt belast in box 1. De rente die u van de BV ontvangt, moet u optellen bij uw overige inkomen in box 1. Maar 12% van de ontvangen rente blijft vrijgesteld. Als de rente bijvoorbeeld wordt belast à 40,8% (2017), dan komt de effectieve belastingdruk uit op $88\% \times 40,8\%$ oftewel circa 35,9%. Betaalt u 52% over de top van uw inkomen in box 1? Dan komt de effectieve belastingdruk uit op circa 45,8%.

Ad 3. Kapitaal storten in een VBI

Wie samen met ten minste één andere participant vermogen bijeenbrengt om dit voor gezamenlijke rekening en risico te beleggen, kan dit formaliseren door een open fonds voor gemene rekening (OFGR) op te richten. Een OFGR is normaliter belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, net als een BV. En als u een belang van 5% of meer bezit in een OFGR, hebt u een aanmerkelijk belang. Dan worden de voordelen uit dat belang belast in box 2. Een OFGR kan onder strikte voorwaarden op verzoek de status van vrijgestelde beleggingsinstelling (VBI) verkrijgen. Een BV komt niet in aanmerking voor die bijzondere fiscale status. Een VBI betaalt geen vennootschapsbelasting. Als aanmerkelijkbelanghouder in de VBI betaalt u jaarlijks 25% belasting over ten minste een forfaitair rendement van 5,39% (2017). Als het werkelijke rendement binnen de VBI structureel lager is dan 5,39%, bouwt u een toekomstig verlies op. Het is belangrijk dat u dit verlies (tijdig) kunt compenseren. Anders gaat het voordeel (gedeeltelijk) verloren.

Mogelijkheden 'boxhoppen' wettelijk ingekaderd

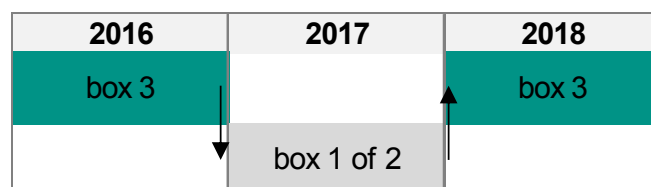
In box 3 betaalt u in principe alleen belasting over het aanwezige vermogen aan het begin van een kalenderjaar (de peildatum). De fiscale wetgeving bevat bepalingen die voorkomen dat het aantrekkelijk zou worden om vermogen rond de jaarwisseling voor een zeer korte periode naar box 1 of naar box 2 te verplaatsen. De wetgever trekt de grens bij 6 (achtereenvolgende) maanden. Heeft het vermogen langer dan 6 maanden in box 1 of box 2 gezeten, voordat het weer terugkomt in box 3? Dan hoeft u er geen belasting in box 3 over te betalen als binnen die periode een peildatum ligt. In het Belastingplan 2017 wordt nu voorgesteld om de periode van 6 maanden te verlengen tot 18 maanden.

Maar alleen voor situaties waarbij het vermogen van box 3 verhuist naar een VBI of een buitenlands beleggingslichaam in box 2. Wie bijvoorbeeld op 30 december 2016 vermogen uit box 3 aan een eigen BV uitleent (box 1) of als kapitaal in een BV stort (box 2), moet net als nu minstens een halfjaar wachten, tot 1 juli 2017. Daarna kan het vermogen zonder nadelige fiscale gevolgen weer naar box 3 terugkeren. Maar wie vermogen inbrengt in een VBI, moet voortaan een jaar langer wachten – in dit voorbeeld tot 1 juli 2018 – om nadelige fiscale gevolgen te voorkomen.

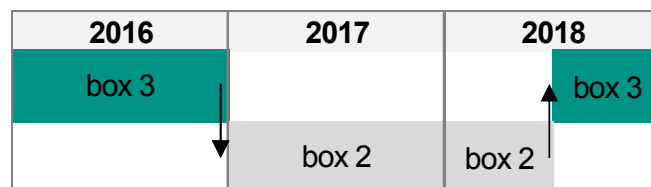
Bij een lening aan de BV kan de BV de lening simpelweg terugbetalen. Ingeval van een kapitaalstorting in een BV kan de BV het gestorte kapitaal onder voorwaarden belastingvrij terugbetalen. Dit vereist dan wel een statutenwijziging bij de notaris. Bij een OFGR kan het OFGR participaties van u inkopen of u zou het OFGR kunnen opheffen (liquideren).

Nog verder verlagen belastingdruk

De effectieve belastingdruk wordt nog lager, als men het vermogen na de in de wet gestelde termijn laat terugkeren in box 3. Tot de volgende peildatum in box 3 vindt dan geen heffing in box 3 plaats. Bij de eerste twee beschreven mogelijkheden (lenen aan BV en kapitaal storten in BV) kan zo een situatie ontstaan waarin men slechts de helft van de tijd belasting betaalt in box 1 of box 2.

In het scenario dat vermogen als kapitaal in een VBI wordt gestort, moet men langer wachten. Bij terugkeer naar box 3 na 18 maanden betaalt men feitelijk driekwart van de tijd belasting in box 2. Schematisch ziet dat er zo uit:

Hoe groot is het voordeel?

Het voordeel is groter naarmate het werkelijke rendement lager is. Immers, in box 3 is de verschuldigde belasting een vast bedrag bij een bepaald vermogen. Ongeacht of de rente hoog of laag is. Bij de alternatieve structuren betaalt u minder belasting als u een lagere rente ontvangt. Het verschil met box 3 is dan groter. Het volgende voorbeeld geeft een idee hoe groot het te bereiken voordeel ongeveer kan zijn.

Rekenvoorbeeld

Stel, iemand heeft € 1.000.000 aan spaargeld privé. Welk voordeel zou hij/zij in de periode 2017-2018 kunnen bereiken door het spaargeld eind 2016 op één van de 3 beschreven manieren te structureren?

We nemen de volgende uitgangspunten in de berekening:

- ▶ De effectieve heffing in box 3 als percentage van het vermogen stellen we op 1,38%.
- ▶ Spaarrente privé 0,3%, zakelijke spaarrente in BV of VBI 0%.
- ▶ In box 1 wordt de rente in de hoogste tariefschijf (52%) belast.
- ▶ Begin 2018 resp. medio 2018 (VBI) keert het spaargeld weer terug naar box 3.
- ▶ Eventuele bijkomende kosten blijven buiten beschouwing.

De uitkomsten zijn samengevat in onderstaande tabel; bedragen zijn afgerond.

STARTBEDRAG € 1.000.000 EIND 2016	VERMOGEN EIND 2018	VOORDEEL T.O.V. BOX 3
Sparen privé (box 3)	€ 978.500	-
Uitlenen aan BV (box 1)	€ 1.002.800	€ 24.300
Kapitaal in BV (box 2)	€ 1.003.000	€ 24.500
Kapitaal in VBI (box 2)	€ 1.001.500	€ 23.000

Ingeval van sparen in box 3 teert men in op het vermogen; de heffing in box 3 is immers veel hoger dan de rente in dit voorbeeld. Vermogen in een VBI storten levert in dit voorbeeld minder voordeel op dan kapitaal in een BV storten of geld uitlenen aan een eigen BV. Dat komt doordat in dit voorbeeld het werkelijke rendement binnen de VBI resp. BV op 0% is gesteld. En als het rendement nihil is, betaalt een BV daar ook geen vennootschapsbelasting over.

Rekening houden met kosten

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de voordelen van de verschillende alternatieven elkaar niet veel ontlopen. Daarbij moet men bedenken dat in de berekeningen nog geen rekening is gehouden met kosten. Bijvoorbeeld notariskosten voor het oprichten van een BV of het wijzigen van de statuten bij terugbetaling van kapitaal. Of advieskosten voor het opzetten van een OFGR met VBI-status. Deze kosten kunnen van geval tot geval flink verschillen. En bepalen voor een belangrijk deel welk alternatief uiteindelijk het voordeligst uitvalt.

Wijzigen vermogensstructuur vóór 1-1-2017

De eerstvolgende peildatum in box 3 is 1 januari 2017. Wilt u uw vermogensstructuur wijzigen? Dan zal dat nog in 2016 moeten gebeuren. Na 1 januari 2017 heeft dit (voorlopig) geen gunstig effect meer. De belasting die u over 2017 betaalt in box 3 staat dan namelijk al vast.

Een onzekere factor blijft nog wel hoe de parlementaire behandeling van het Belastingplan 2017 zal verlopen. Door amendementen zou het wetsvoorstel eventueel nog kunnen wijzigen. En uiteraard moeten de Eerste en Tweede Kamer instemmen met het wetsvoorstel.

Verdere herziening box 3

Invoering van verschillende rendementspercentages in box 3 is een eerste stapje om de heffing in box 3 beter te laten aansluiten bij de werkelijk gerealiseerde rendementen van burgers. Maar de belangrijkste bezwaren tegen het forfaitaire heffingssysteem in box 3 zijn hiermee niet opgelost.

Ondertussen zijn ambtenaren op het Ministerie van Financiën bezig geweest met een onderzoek naar mogelijkheden om de heffing in box 3 geheel anders te gaan vormgeven. Staatssecretaris Wiebes presenteerde op Prinsjesdag de eerste voorlopige resultaten. Deze voortgangsrapportage is een eerste verkenning of het mogelijk is een systeem te introduceren waarbij geheven wordt over een werkelijk rendement op vermogen.

De beschikbaarheid van (digitale) informatie wordt als cruciaal gezien voor een moderne belastingheffing. Idealiter zou de Belastingdienst moeten kunnen uitgaan van betrouwbare informatie die geautomatiseerd van derden (zoals banken) wordt ingewonnen. Bij veel vermogenscategorieën is dat in beginsel ook mogelijk, maar niet bij alle. Daarom denkt de staatssecretaris dat een nieuw heffingssysteem in box 3 altijd een 'hybride' systeem zal zijn. Dat wil zeggen dat voor bepaalde categorieën het werkelijke inkomen kan worden belast. Zoals bij spaartegoeden, vorderingen, aandelen, obligaties en derivaten. En bij andere soorten van vermogen – bijvoorbeeld onroerende zaken – het inkomen toch nog forfaitair vastgesteld zal blijven worden.

De staatssecretaris verwacht dat een concreet wetsvoorstel op zijn vroegst in het najaar van 2018 ingediend zal worden. Ook zal de implementatie voor de Belastingdienst en banken en andere partijen die gegevens moeten aanleveren de nodige tijd vergen. Het kan dus nog wel enkele jaren gaan duren voordat er een nieuw box 3-stelsel zal zijn.

Disclaimer

De in dit document aangeboden informatie is opgesteld door ABN AMRO Bank N.V. en is bedoeld als informatie in algemene zin en is niet toegespitst op uw persoonlijke situatie. De informatie mag daarom nadrukkelijk niet beschouwd worden als een advies of als een voorstel of aanbod tot 1) het aankopen of verhandelen van financiële instrumenten en/of 2) het afnemen van beleggingsdiensten noch als een beleggingsadvies. Beslissingen op basis van de informatie uit dit document zijn voor uw eigen rekening en risico. De informatie en de voorwaarden die van toepassing zijn op door ABN AMRO aangeboden financiële instrumenten en beleggingsdiensten verleend door ABN AMRO kunt u vinden in de Voorwaarden Effectendienstverlening ABN AMRO en het Informatieblad Effectendienstverlening ABN AMRO die verkrijgbaar zijn via www.abnamro.nl/beleggen. Hoewel ABN AMRO tracht juiste, volledige en actuele informatie uit betrouwbaar geachte bronnen aan te bieden, verstrekt ABN AMRO expliciet noch impliciet enige garantie dat de aangeboden informatie in dit document juist, volledig of actueel is. ABN AMRO

aanvaardt geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. De in dit document opgenomen informatie kan worden gewijzigd zonder voorafgaand bericht. ABN AMRO is niet verplicht de hierin opgenomen informatie te actualiseren of te wijzigen. ABN AMRO en/of haar agenten of onderaannemers aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid ten aanzien van enige schade (met inbegrip van gederfde winst), die op enigerlei wijze voortvloeit uit de informatie die u in dit document wordt aangeboden of het gebruik daarvan. ABN AMRO, of de rechthebbende, behoudt alle rechten (waaronder auteursrechten, merkrechten, octrooien en andere intellectuele eigendomsrechten) met betrekking tot alle in dit document aangeboden informatie (waaronder alle teksten, grafisch materiaal en logo's). Het is niet toegestaan de informatie uit dit document te kopiëren of op enigerlei wijze openbaar te maken, te verspreiden of te vermenigvuldigen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ABN AMRO of rechtmatige toestemming van de rechthebbende. U mag de informatie in dit document wel afdrucken voor uw eigen persoonlijk gebruik.

